DOMSTOLENS DOM
AF 2. FEBRUAR 1982 [1]

# Kommissionen for De europæiske Fællesskaber mod kongeriget Belgien

»Traktatbrud — Undladelse af at efterkomme et direktiv om affald«

**Sag 69/81**

Sammendrag

*Medlemsstater — forpligtelser — gennemførelse af direktiver — undladelse — begrundelse — uantagelighed*
*(EØF-traktaten, art. 169)*

En medlemsstat kan ikke påberåbe sig bestemmelser, praksis eller forhold i sin nationale retsorden som begrundelse for, at forpligtelser i henhold til fællesskabsdirektiver ikke er overholdt.

I sag 69/81

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, ved juridisk konsulent René-Christian Béraud, som befuldmægtiget og med valgt adresse hos Oreste Montalto, Kommissionens juridiske tjeneste, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg, Luxembourg,

sagsøger,

mod

KONGERIGET BELGIEN, ved Robert Hoebaer, direktør i Udenrigsministeriet, Ministeriet for Udenrigshandel og Ministeriet for Udviklingssamarbejde, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg på den belgiske ambassade,

sagsøgte,

1 — Processprog: Fransk.

angående en påstand om, at det statueres, at kongeriget Belgien ved ikke inden for den fastsatte frist at efterkomme Rådets direktiv 75/442 af 15. juli 1975 om affald (EFT L 194, s. 47) har undladt at opfylde en forpligtelse, der påhviler det i henhold til traktaten,

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten J. Mertens de Wilmars, afdelingsformændene G. Bosco, A. Touffait og O. Due, dommerne P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, T. Koopmans, U. Everling, A. Chloros og F. Grévisse,

generaladvokat: F. Capotorti
justitssekretær: A. Van Houtte

afsagt følgende

## DOM

## Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder i sagen, retsforhandlingernes forløb samt parternes påstande, anbringender og argumenter kan sammenfattes som følger:

### I — Faktiske omstændigheder og skriftveksling

1. Rådets direktiv nr. 75/442 af 15. juli 1975 om affald (EFT L 194, s. 47), er en af flere af Fællesskabet i henhold til EØF-traktatens artikler 100 og 235 udstedte retsakter, der indgår i Fællesskabets politik vedrørende miljøbeskyttelse.

Direktivet har først og fremmest til formål at beskytte menneskers sundhed og miljøet mod de skadelige virkninger i forbindelse med indsamling, transport, behandling, oplagring og deponering af affald. Medlemsstaterne skal træffe hensigtsmæssige foranstaltninger til fremme af forebyggelse, recirkulation og forarbejdning af affald, udvinding af råvarer og energi heraf samt fremme af alle andre metoder, der muliggør en anvendelse af affald.

Ifølge artikel 13 i direktivet skal medlemsstaterne sætte de nødvendige

foranstaltninger i kraft for at efterkomme direktivet inden fireogtyve måneder efter dets meddelelse, og skal straks underrette Kommissionen herom. Direktivet blev meddelt kongeriget Belgien den 18. juli 1975, og nævnte frist udløb således den 18. juli 1977.

2. Kommissionen mente, at det var nødvendigt at indføre gennemførelsesbestemmelser i belgisk ret, og da den ikke havde modtaget underretning om, at der var vedtaget sådanne bestemmelser, opfordrede den ved skrivelse af 9. april 1979 i henhold til traktatens artikel 169, stk. 1, den belgiske regering til inden to måneder at fremsætte sine bemærkninger.

Den belgiske regering meddelte ved skrivelse af 13. juli 1979 Kommissionen, at nogle af direktivets bestemmelser allerede nu kunne finde anvendelse på grundlag af eksisterende love eller administrative retsforskrifter, men at direktivets fuldstændige gennemførelse voldte vanskeligheder som følge af »den usikkerhed, der fortsat består med hensyn til den nøjagtige kompetencefordeling, der vil følge af de reformer af institutionerne, der er gennemført« og som følge af »de betydelige forsinkelser i Parlamentets arbejde«.

Den 23. juli 1979 fremsatte Kommissionen den i artikel 169, stk. 1, i traktaten omhandlede begrundede udtalelse. Denne udtalelse, som blev tilstillet den belgiske regering ved skrivelse af 27. juli 1979, indeholdt en opfordring til kongeriget Belgien om at rette sig efter den inden for to måneder.

Ved skrivelse af 14. november 1979 bekræftede den belgiske regering, at den manglende gennemførelse af direktivet i national ret indirekte var en følge af den dybtgående reform af institutionerne, som var under gennemførelse i Belgien, og den anmodede om en yderligere frist på ét år.

Efter ikke senere at have modtaget noget nyt vedrørende dette spørgsmål fra de belgiske myndigheder har Kommissionen anlagt nærværende sag, der er registreret på Domstolens justitskontor den 3. april 1981.

Domstolen har på grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

## II — Parternes påstande

*Kommissionen* har nedlagt følgende påstande:

1. Det statueres, at kongeriget Belgien ved ikke inden for den fastsatte frist at vedtage de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme Rådets direktiv 75/442 af 15. juli 1975 om affald, har undladt at opfylde en forpligtelse, der påhviler det i henhold til traktaten.

2. Kongeriget Belgien tilpligtes at afholde sagens omkostninger.

*Kongeriget Belgien* har ikke nedlagt nogen udtrykkelig påstand.

## III — Parternes anbringender og argumenter

*Kommissionen* har gjort gældende, at direktivers bindende karakter indebærer, at medlemsstaterne er forpligtet til at overholde de i direktiverne fastsatte frister for udstedelse af internretlige gennemførelsesbestemmelser. Traktatens og den afledede fællesskabsrets bestemmelser skal følges uden hensyn til, at

der er vanskeligheder i arbejdet med at reformere kompetencefordelingen mellem centralstyret og de regionale eller lokale institutioner. En medlemsstat overtræder traktaten, ganske uanset hvad det er for et af dens organer, der med sine handlinger eller undladelser har bevirket, at forpligtelsen ikke er blevet opfyldt. Disse principper er fastslået i Domstolens efterhånden ganske faste praksis.

*Den belgiske regering* har anført, at det omhandlede direktiv allerede til dels er gennemført i kraft af de regler, der findes i det almindelige regulativ for arbejdsbeskyttelse, men at den fuldstændige gennemførelse volder vanskeligheder, som skyldes de grundlæggende institutionelle reformer, der er under gennemførelse i Belgien. Direktivets iværksættelse er et anliggende ikke blot for centralstyrets organer, men også for de regionale organer, hvis beføjelser er blevet fastlagt ved den særlige lov om institutionelle reformer af 8. august 1980, men som imidlertid endnu ikke er stand til at fungere. Der foreligger en ekstraordinær situation, der beror på, at der ikke kan vedtages nye regler før de nye retsanordnende føderalt prægede myndigheder er blevet oprettet og er i stand til at fungere.

## IV — Mundtlig forhandling

Kommissionen, ved juridisk konsulent René-Christian Béraud, og kongeriget Belgien ved dets befuldmægtigede Robert Hoebaer, har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 12. november 1981.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 2. december 1981.

# Præmisser

1 Ved stævning, indgivet til Domstolens justitskontor den 3. april 1981, har Kommissionen for De europæiske Fællesskaber i medfør af EØF-traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det statueres, at kongeriget Belgien ved ikke inden for den fastsatte frist at vedtage de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme Rådets direktiv 75/442 af 15. juli 1975 om affald (EFT L 194, s. 47), har undladt at opfylde de forpligtelser, som påhviler det i henhold til EØF-traktatens artikel 189, stk. 3.

2 Ifølge direktivets artikel 13 skulle medlemsstaterne sætte de nødvendige bestemmelser for at efterkomme direktivet i kraft inden fireogtyve måneder efter dets meddelelse; denne frist udløb i det foreliggende tilfælde den 18. juli 1977.

3 Den belgiske regering har oplyst, at direktivet allerede er omfattet af regler, der delvis gennemfører det. Den bestrider dog ikke, at kongeriget Belgien ikke har opfyldt forpligtelsen til fuldt ud at gennemføre direktivet inden for den fastsatte frist.

4 Den belgiske regering har i sin begrundelse for den manglende gennemførelse i første række henvist til, at en række vigtige industrielle reformer er under gennemførelse, og at disse blandt andet på det område, der omfattes af det omhandlede direktiv, indebærer en fordeling af beføjelser mellem henholdsvis centralstyrets og regionernes organer. Direktivet vil ikke kunne gennemføres, før de nye institutioner bliver i stand til at udøve deres beføjelser i praksis.

5 De nævnte omstændigheder kan vel forklare de vanskeligheder, som gennemførelsen af direktivet giver anledning til, men de kan ikke medføre, at der ikke som påstået foreligger et traktatbrud fra kongeriget Belgiens side. Ifølge Domstolens faste praksis kan en medlemsstat ikke påberåbe sig bestemmelser, fremgangsmåder eller forhold i sin nationale retsorden til støtte for, at forpligtelser i henhold til fællesskabsdirektiver ikke overholdes.

6 Endvidere bemærkes til det af den belgiske regering fremførte vedrørende den ekstraordinære situation, at den belgiske sundheds- og miljøminister den 14. november 1979 i sit svar på den i traktatens artikel 169, stk. 1, omhandlede begrundede udtalelse, anmodede Kommissionen om at give kongeriget Belgien en frist på yderligere ét år med henblik på indførelsen af de nationale retsregler, der var nødvendige for at gennemføre direktivet, hvilke regler skulle være trådt i kraft i juli 1977, og at Kommissionen først så sent som den 3. april 1981 anlagde sag ved Domstolen i medfør af traktatens artikel 169, stk. 2.

7 Det må derfor fastslås, at kongeriget Belgien ved ikke inden for den fastsatte frist at vedtage de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme Rådets direktiv 75/442 af 15. juli 1975, har undladt at opfylde de forpligtelser, som påhviler det i henhold til traktaten.

## Sagens omkostninger

8 I medfør af procesreglementets artikel 69, stk. 2, bliver den part, der taber sagen, dømt til at afholde sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgte har tabt sagen og tilpligtes derfor at afholde sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

## DOMSTOLEN

1. **Kongeriget Belgien har ved ikke inden for den fastsatte frist at vedtage de bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme Rådets direktiv 75/442 af 15. juli 1975 om affald (EFT L 194, s. 47), undladt at opfylde de forpligtelser, som påhviler det i henhold til traktaten.**

2. **Sagsøgte tilpligtes at afholde sagens omkostninger.**

Mertens de Wilmars Bosco Touffait

Due Pescatore Mackenzie Stuart O'Keeffe

Koopmans Everling Chloros Grévisse

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 2. februar 1982.

A. Van Houtte
Justitssekretær

G. Bosco
Formand for første afdeling, fungerende præsident

## FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT F. CAPOTORTI

(se sag 68/81, s. 159)